

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Έτος 21ο • Σεπτέμβριος - Οκτώβριος - Νοέμβριος 2015 • Φύλλο 83 • Τιμή: 0,03 Ευρώ

Διεύθυνση εφημερίδας: Ερυμάνθου 10 Ηλιούπολη Τ.Κ. 16344 • www.makistia.gr • e-mail: makistia@gmail.com

ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Κατάμεστη ήταν η αίθουσα "Δημήτρης Μητρόπουλος" στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, στις 19-01-2016, στη διάλεξη που πραγματοποιήθηκε για την ανάδειξη του Αρχαίου Θεάτρου Πλατιάνας. (Δείτε τη διάλεξη σε βίντεο στον παρακάτω σύνδεσμο: <http://www.blod.gr/lectures/Pages/viewlecture.aspx?LectureID=2545>)

Το Μέγαρο Μουσικής

Παρευρέθησαν:

Οι βουλευτές κ. **Έφη Σαλιάρη - Γεωργοπούλου** και ο κ. **Γιάννης Κουτσούκος**,
Ο Α/Περιφερειάρχης Ηλείας κ. **Γιώργος Γεωργιόπουλος**,
Ο Θεματικός Α/Περιφερειάρχης Πολιτιστικών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας κ. **Δημήτρης Κωσταριάς**,
Ο πρώην Αντιπεριφερειάρχης Ηλείας κ. **Χαράλαμπος Καψύρας**,
Ο Αντιδήμαρχος Ζαχάρως κ. **Νίκος Λαμπρόπουλος** ως εκπρόσωπος του Δήμου Ζαχάρως,
Ο επικεφαλής της Μειζονος Αντιπολίτευσης κ. **Κώστας Αλεξανδρόπουλος**,
Ο δημοτικός σύμβουλος κ. **Χάρης Λαμπρόπουλος**,

Ο Δήμαρχος Αμαλιάδας κ. **Χρήστος Χριστοδουλόπουλος** με τον Καλλιτεχνικό του Διευθυντή κ. **Γιώργο Βούκανο**,

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας των Συλλόγων Ολυμπίας κ. **Δημήτρης Μανώλης**,

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας των Συλλόγων Τριφυλίας κ. **Παναγιώτης Λούτος**,

Ο Πρόεδρος των Συλλόγων Ολυμπίων κ. **Κώστας Βλάμης**,

Ο Α' Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας και Πρόεδρος του Συλλόγου Λυνίσταινας κ. **Κώστας Σμυρνής**,

Ο Πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας Μακίστου και μέλος του Δ.Σ. κ. **Νώντας Πόθος**,

Οι Πρόεδροι των Συλλόγων: Ζαχάρως κ. **Βασίλης Φουρλής**, Ανδρίτσαινας κ. **Θανάσης Θεοχάρης**, Φαναρίου κ. **Γιάννης Πάπαρης**, Πλατιάνας κ. **Φώτης Αργυρόπουλος** και Δαφνούλας κ. **Γιώργος Παπαρηγορίου** καθώς και από την "ΠΟΛΥΜΝΙΑ" Ζαχάρως κ. **Βασίλης Δρακόπουλος** και κ. **Θοδωρής Κόλλιας**.

Εκπρόσωποι των Συλλόγων Καλίδονας, Αρήνης, Σμέρνας, Αρτέμιδας και Μηλέας,

Πολλοί συμπατριώτες από τη Μάκιστο, το Χρυσόχωρι αλλά και την ευρύτερη περιοχή, φίλοι από το "ΔΙΑΖΩΜΑ" και προσωπικότητες από την Πανεπιστημιακή Κοινότητα.

Στη συνέχεια σας παραθέτουμε το λόγο της Εφόρου Αρχαιοτήτων Ηλείας.

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΛΑΤΙΑΝΑΣ: ΟΙ ΑΝΑΣΚΑΦΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Η ακρόπολη της Πλατιάνας βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας, στις ανατολικές απολήξεις του όρους Λαπίθα, στα σύνορα της αρχαίας Τριφυλίας με την Αρκαδία, σε ύψος 630μ. Κατατάσσεται στις ακροπόλεις της αρχαίας Τριφυλίας, δηλαδή τις φυσικά οχυρές θέσεις που ενισχύθηκαν με τείχη επειδή είχαν στρατηγική ση-

Συνέχεια στη σελ. 6

ΔΡΟΜΟΣ ΜΠΟΚΑΡΙΝΟΣ- ΑΡΤΕΜΙΔΑ-ΜΑΚΙΣΤΟΣ

Όπως είχαμε ενημερώσει στο προηγούμενο φύλλο, τελικά εγκρίθηκαν στις 12-1-2016 «οι περιβαλλοντικοί όροι» για την μελέτη του δρόμου και να επιτραπεί έτσι στην μελετήτρια εταιρεία να εκδώσει σε σύντομο πλεον χρόνο την «οριστική μελέτη» καθώς άρθηκε και το τελευταίο εμπόδιο. Υπομονή λοιπόν λόγο ακόμα. Δείτε παρακάτω την απόφαση με την υπογραφή του Π.Ε.Δ.Ι.Ν. κ. **Διονύση Παναγιωτόπουλου**. Επίσης ολόκληρη την έγκριση στον ιστότοπο της Μακιστίας www.makistia.gr

INFORMATICS DEVELOPMENT AGENCY		ΑΔΑ: Ω30ΜΟΡ1Φ-3ΤΑ	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Τμήμα Περιβαλ. & Χωρικού Σχεδιασμού		Πάτρα,	12/01/2016
		Αριθμ. πρωτ.	2611/160979
Διεύθυνση: Ν.Ε.Ο. Πατρών Αθηνών 33		ΠΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ	
Ταχ. Δ/ση: Τ.Θ. 5036			
Ταχ. Κώδικας: 2611-10			
Πληροφορίες: Μ. Νινιράκη			
Τηλέφωνο: 2610-461369 εσωτ. 140			
FAX: 2610-454886			
e-mail: niniraki@863.syzefxis.gov.gr			
ΑΠΟΦΑΣΗ			
Θέμα: Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων του έργου «Παραλλαγές λόγω κατολισθησεων στην Ε.Ο. Ζαχάρως - Αρήνης προς Αρτέμιδα και Μάκιστο Π.Ε. Ηλείας».			
Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ-ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ			
Ε.Δ. 1. Χ.Α. (ΜΠΕ 1/3) 2. Μ. Νινιράκη		Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΟΑΣΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ	
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ			

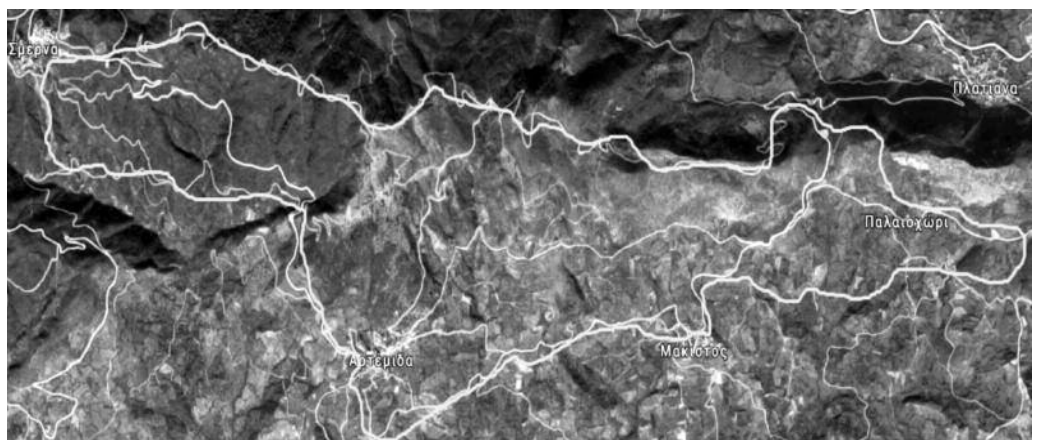
Η απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης

«Ο Δρόμος της Ελπίδας»

Ο αγαπητός πατριώτης μας Πολυνίκης Τριγάζης, από το Χρυσόχωρι (Τρύπες), που είναι χρόνια μετανάστης στον Καναδά σκέφτηκε μια ιδέα. «Να κάνουμε έναν Αγώνα Δρόμου εις μνήμη των θυμάτων της πυρκαγιάς του 2007». Η πυρκαγιά που άφησε πίσω της εκτός από τα θύματα και σχεδόν ολοκληρωτική καταστροφή του τόπου, την οποία πολεμάμε από τότε να αντιστρέψουμε.

Η ιδέα του, την οποία διατίθεται να στηρίξει έμπρακτα, είναι με την ευκαιρία της επιμνημόσυνης δέησης κάθε 24 του Αυγούστου στον τόπο του χαμού των ανθρώπων στην Αρτέμιδα, από εκεί να ξεκινήσει ένας αγώνας όπου θα τρέχουμε στον επαρχιακό δρόμο μέχρι την Ζαχάρω, σε μία αναπαράσταση της προσπάθειας διαφυγής από την φωτιά. Με συμμετοχή από τους ανθρώπους του τόπου και με αυτόν τον τρόπο να δημιουργήσουμε μία παράδοση για την μνήμη των θυμάτων.

Συνέχεια στη σελ. 5

Η διαδρομή 22 χλμ. του «Δρόμου της Ελπίδας».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γάμος

Ο Αλέξανδρος Γιάχος του Παναγιώτη και της Γεωργίας παντρεύτηκε την Αρετή Φαρομαμάτη του Ανδρέα και της

Μαρίας, την Κυριακή 10 Ιανουαρίου 2016 στον Ιερό Ναό Αγίου Φανουρίου Γλυφάδας.

Η ΜΑΚΙΣΤΙΑ τους εύχεται να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Σημείωση της έκδοσης

Αγαπητοί πατριώτες και φίλοι, το φύλλο που κρατάτε φέρνει σημαντικά νέα για την έγκριση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τον δρόμο Μποκαρίνου-Μακίστου. Μία εξέλιξη που ανοίγει τον δρόμο για την «**οριστική μελέτη**» και την έναρξη των εργασιών για το έργο που επιτέλους θα αποκαταστήσει την οδική συγκοινωνία του χωριού ύστερα από τις φωτιές του 2007 και θα ενώσει την ορεινή Ολυμπία με το παραλιακό μέτωπο. Κυρίως όμως θα προσφέρει μία ασφαλή και ομαλή πρόσβαση στο Αρχαίο Κάστρο και το Θέατρο, που έχουν υποδείξει οι φορείς όπως Αρχαιολογική Υπηρεσία και η Περιφέρεια. Επίσης σας ανακοινώνουμε την απόφαση-δέσμευση να διοργανώσουμε τον «**Δρόμο της Ελπίδας**», σε ετήσια βάση αλλά περιμένουμε και την ανταπόκρισή σας για την τελική ώθηση που θα οδηγήσει στην διοργάνωσή του.

Ας τους μιμηθούμε

Καστής Παναγιώτης.....	50€
Παπαδόγκονα Δήμητρα	40€
Γρηγορόπουλος Πάνος	40€
Άγνωστος	70€

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΣΤΗ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 34 - ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ
(έναντι Δημαρχείου Ηλιούπολης)
Τηλ.: 210 99 35 727 - 210 99 62 045
Κινητό: 6944 35 05 18 - Οικίας: 210 99 30 153
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΟΛΟ ΤΟ 24ΩΡΟ

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ
-ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
«Η ΜΑΚΙΣΤΟΣ»**
Ερμάνθου 10 Ηλιούπολη
Τ.Κ. 16344 • www.makistia.gr

Εκδότης:
Φώτης Βλάχος
Κιν.: 6972719139
e-mail: vlachosfotis@gmail.com

Διευθυντής:
Δημήτρης Γρηγορόπουλος
Σερίφου 37 Αιγάλεω

Αρχισυντάκτης:
Διονύσης Κοκκαλιάρης
Συντακτική Επιτροπή
Σταυρούλα
Καραμπέτσου-Βλάχου
Μαίρη Καριώρη
Μιχαέλλα Βλάχου

Διεύθυνση αλληλογραφίας:
Ερμάνθου 10, 16344 Ηλιούπολη

Ηλεκτρ. ταχυδρομείο:
makistia@gmail.com

• Ανώνυμες επιστολές
δε δημοσιεύονται.
• Χειρόγραφα
δεν επιστρέφονται.

• Τα άρθρα,
οι συνεργασίες
και οι αγγελίες
δημοσιεύονται δωρεάν.

• Τα ενυπόγραφα άρθρα
δεν εκφράζουν απαραίτητα
τη σύνταξη της εφημερίδας.
**Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
Εκτύπωση - Διεκπ/ση έκδοσης
Καρπούζη Αριστεά
& Υιοί Ο. Ε.**

**Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες
Θεοδοσίου 23 Ίλιον
Τ.Κ. 13121
Τηλ-Fax: 210 2619003
e-mail: karpouzi@otenet.gr**

Η Δεξίωση στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

Η δεξίωση στο φουαγιέ του Μεγάρου.

Μετά την εκδήλωση για το Θέατρο οι **Σύλλογοι Μακίστου και Χρυσοχωρίου** παρέθεσαν **δεξίωση** στο φουαγιέ του Μεγάρου με εκλεκτά εδέσματα. Το **κρασί** ήταν χορηγία του κ. **Βασίλη Κανελλακόπουλου "Κτήμα Μερκούρη"**, τον οποίο ευχαριστούμε πολύ!

Επίσης, ευχαριστούμε:

- το "**ΔΙΑΖΩΜΑ**" και ιδιαίτερα τον Πρόεδρο κ. **Σταύρο Μπένο**
- **τους υπευθύνους του Μεγάρου**
- **την κ. Σταυράκη, τον κ. Μάρα και όλο το προσωπικό του catering**

Η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας των Συλλόγων Μακίστου και Χρυσοχωρίου

Η κοπή της πίτας των Συλλόγων

Στο τέλος της δεξίωσης ακολούθησε η κοπή της πίτας, η οποία ήταν ενιαία των Συλλόγων Μακίστου και Χρυσοχωρίου. Το 1ο φλουρί "έτυχε" στον Πρώην Αντιπεριφερειάρχη κ. **Χαράλαμφο Κάφουρα** και πήρε ως συμβολικό δώρο μια αντζέτα 2016 του Συλλόγου μας και ένα "Λεύκωμα Μνήμης" της Μακίστου που ο ίδιος είχε συμβάλει καθοριστικά στην έκδοσή του το 2010. Του ευχόμαστε χρόνια πολλά και καλά.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΑΚΙΣΤΟΥ

Τα προηγούμενα δημοσιεύματα (από τα αρχεία του αείμνηστου Χ.Φ. Παυλόπουλου), δημιούργησαν σε πολλούς συμπατριώτες πολλά ερεθίσματα, σκέψεις και συζητήσεις (όπως ήταν φυσικό και αναμενόμεν).

Σήμερα σας παρουσιάζουμε τα άρθρα δύο συμπατριωτών μας και φίλων της Μακιστίας του κ. Δημήτρη Πρίγγουρη και του κ. Αγαθοκλή Παναγούλια.

Απολαύστετα.

Άγιος Νικόλαος Μίνθης

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Στο φύλλο 79 της εφημερίδας «ΜΑΚΙΣΤΙΑ», που εκδίδει ο Σύλλογός σας, δημοσιεύσατε χειρόγραφο από το αρχείο του αείμνηστου συμπατριώτη σας Χαράλαμπου Φ. Παυλόπουλου που αναφέρεται στην ιστορία του χωριού σας και στο οικογενειακό δένδρο των Παυλοπουλαίων.

Η χειρόγραφη επιστολή που δημοσιεύσατε έχει συνταχθεί από τον αείμνηστο συμπατριώτη σας, Φώτη Α. Παυλόπουλο, δημοδιδάσκαλο στο επάγγελμα, ο οποίος έζησε έναν αιώνα (από το 1875 ως το 1978).

Όσα γεγονότα αναφέρει στο χειρόγραφό του, τα οποία χρονολογούνται πριν από το έτος γεννήσεώς του είναι προφανώς καταγραφή από μαρτυρίες των προγόνων του ή συγχωριανών του.

**Ο πολιούχος του χωριού σε φωτογραφία του 1965
Καταστράφηκε από τους σεισμούς του έτους 1965.**

Στα τοιχεία του είναι εμφανή τα τραύματα από τον καταστρεπτικό σεισμό. Προσπάθειες για την επισκευή του ναού δεν τελεσφόρησαν, κατεδαφίστηκε και στη θέση του χτίστηκε νέος ναός λίγο μικρότερος.

Παραθέτει γεγονότα (ορισμένα αχρονολόγητα) τα οποία επιβεβαιώνονται από τα ιστορικά στοιχεία που διασώθηκαν.

Σε αυτά θα αναφερθώ (χρονολογικά) για να τα συμπληρώσω και να τεκμηριώσω ορισμένα απ'αυτά με ιστορικά στοιχεία.

1. Η ύπαρξη στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, πύργου του Αγά στη Μάκιστο

Η ύπαρξη του πύργου του Αγά επιβεβαιώνεται και από το κατάστιχο του Ρήγα Παλαμήδη, που συντάχθηκε το 1828.

Στο κατάστιχο αυτό αναφέρεται ότι η περιοχή του Μπαράκου ήταν του Φαναρίτη Αγά Μεκμέταγα Ικόναγα.

Εκτός από τον πύργο στο κατάστιχο αυτό μνημονεύεται και ένας μύλος, ο οποίος κήκε επί Ιμπραήμ.

Επίσης μνημονεύεται ότι τα σπίτια του χωριού ήταν φτιαγμένα από τους κατοίκους και κατά το χρόνο σύνταξης του κατάστιχου (1828) δημογέροντας του χωριού ήταν ο Ασημάκης Παυλόπουλος και πρόκριτος ο Λάμπρος Βλαχόπουλος.

2. Η πρώτη μάχη του αγώνα στα στενά του Αγιο-Θανάση κοντά στην Καρύταινα

Για τη μάχη αυτή γίνεται αναφορά στο χειρόγραφο του συμπατριώτη σας. Είναι γνωστό από την ιστορία ότι στις 23 Μάρτη 1821 οι Μανιάτες και οι Μεσ-

Ο ΛΗΣΤΗΣ ΓΙΩΡΓΗΣ ΚΟΝΤΟΒΟΥΝΗΣΙΟΣ

Η ιστορία του Κοντοβουνήσιου έγινε θρυλος. Η τόλμη του, τα κατορθώματά του, η φήμη του εξαπλώθηκε σε όλο τον Μοριά και όχι μόνο. Τα τραγούδια που έφτιαξε η λαϊκή μούσα τον έκαναν έναν ήρωα. Είναι πολλά τα τραγούδια που αναφέρονται στον Κοντοβουνήσιο με πολλές παραλλαγές.

Σε αυτό το σημείο, προτού συνεχίσω για τη ζωή του Κοντοβουνήσιου, θέλω να ευχαριστήσω τον αγαπητό φίλο Στέφανο Αβραμόπουλο, μεγάλο ερευνητή και άριστο συγγραφέα, για τις πολλές πολύτιμες πληροφορίες που μου έδωσε για τη ζωή του Κοντοβουνήσιου και για τα πολλά τραγούδια που τραγούδησε η λαϊκή μούσα για τη ζωή του, τα κατορθώματά του αλλά και για το χαμό του.

Μας πληροφορεί ο Αβραμόπουλος ότι: Ο Γιώργης Κοντοβουνήσιος καταγόταν από το χωριό Σκλήβα «Μηλέα» Ολυμπίας, που εκεί είχαν μετοικήσει πρόγονοί του από τα Κοντοβούνια Τριφυλίας του Νομού Μεσσηνίας, και από εκεί πήραν και το επώνυμο.

Σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές ήταν νόθος γιος του Χριστόδουλου Σερενιώτη από την Καλίδονα. Η μάνα του καταγόταν από το χωριό Σκλήβα. Στην Άλβαινα είχε θείο τον Κωνσταντή Παζαράκο.

Ο αείμνηστος Αντώνης Κωνσταντόπουλος (δικηγόρος) μας δίνει την πληροφορία ότι: Η πρώτη εγκληματική πράξη του Κοντοβουνήσιου είναι η σφαγή της μάνας του, διότι βρέθηκε δεύτερη φορά έγκυος. Ο Κοντοβουνήσιος δεν μπορούσε να βαστάξει την καταφρόνια του κόσμου για την ντροπή της και μια μέρα που ήταν μαζί στο κτήμα, πήρε ένα κλαδευτήρι και την σκότωσε. Ήταν τότε αμούστακο παιδί και αναγκάστηκε να βγει στο κλαρί.

Αυτή είναι μια εκδοχή για να βγει ο Κοντοβουνήσιος στο βουνό. Η δεύτερη που τον ανάγκασε να ακολουθήσει το ληστρικό βίο ήταν ο έρωτας που αναπτύχθηκε μεταξύ αυτού και της όμορφης κόρης του Δαράλεξη, την Ελένη. Οι γονείς της, όμως, δεν ήθελαν να την δώσουν με τίποτα στον Κοντοβουνήσιο, τον οποίο μάλιστα κυνήγησαν άγρια.

«Νάτανε μέρα βροχερή, και μέρα ποντισμένη,
που βάνει ο Γιώργης τη βουλή, κλέφτης να πάει να γένει...»

Πολύ γρήγορα ήρθαν κοντά στο Κοντοβουνήσιο και άλλοι ληστές, και η συμμορία σε λίγο διάστημα σκορπούσε παντού τον τρόμο. Είχε γίνει το φόβητρο της Κεντρικής και Δυτικής Πελοποννήσου.

Ο Κοντοβουνήσιος πριν την επανάσταση του 1821, ζούσε ληστρικό βίο, λήστευε Τούρκους αλλά και Έλληνες προύχοντες και κοτζαμπάσηδες. Κατά την Ελληνική επανάσταση πολέμησε με εξαιρετική γενναϊότητα τα στρατεύματα του Ιμπραήμ πασά.

Μετά την απελευθέρωση από τον Οθωμανικό ζυγό, ο Κοντοβουνήσιος διορίστηκε από τον πρώτο Κυβερνήτη της Ελλάδας, Ιωάννη Καποδίστρια, Υποπολιτάρχης (Αστυνόμος) Πύργου Ηλείας. Δεν άργησε, όμως, να έλθει σε ρήξη με την Κυβέρνηση και αυτό τον έκανε να εγκαταλείψει τη Δημόσια υπηρεσία και να επανέλθει στην παλιά ληστρική ζωή του.

Ο Κοντοβουνήσιος αγαπούσε πολύ και είχε μεγάλη φιλία με τον Δημητράκη Πλαπούτα, για αυτό στο γάμο του ανιψιού του, πήγε ως δώρο μια φοράδα που είχε κλέψει. Αυτό αργότερα θεωρήθηκε ως αποδεικτικό στοιχείο των δεσμών του Πλαπούτα με τους ληστές και κατηγορήθηκε ως κλεπταποδόχος.

Ο Κοντοβουνήσιος ήταν τρομερός διώκτης, όπως μας πληροφορεί ο φίλος Αβραμόπουλος, των τσιφλικάδων της περιοχής και προστάτης των φτωχών και αδυνάτων. Είχε, όμως, και τις αδυναμίες του.

Ο Κοντοβουνήσιος είχε πολλούς προστάτες. Μεγάλη εκτίμηση έτρεφε για τους Ζαρειφόπουλους της Ανδρίτσαινας, τους Αναστασόπουλους της Κρέστενας και τους Δαράλεξάιους της Ηλείας από τους οποίους ήταν και η αρραβωνιαστικιά του Ελένη. Ο Κοντοβουνήσιος προστατεύετο και από την οικογένεια Κρεστενίτη που υπήρξε έπαρχος Ολυμπίας παλαιότερα, μας πληροφορεί ο Νίκος Βέης στο βιβλίο του «Δημώδη άσματα Φιγαλίας».

Διάφοροι θρύλοι κυκλοφορούσαν για την γενναϊότητά του. Κατά τον Ηαγκ, υπήρχε θρύλος ότι ο Κοντοβουνήσιος είχε ουρά, σημάδι ότι ήταν πολύ αντρειωμένος. Ο Κοντοβουνήσιος συνελήφθη τρεις φορές, έσπασε τους αλύσους και εδραπέτευσε και τις τρεις φορές.

Ο Κοντοβουνήσιος βρέθηκε κατά το διάστημα 1831-1832 στην Ηλεία. Κρυβόταν στο πυκνό δάσος της Κόπραιναις στην Άλβαινα «Μίνθη» και είχε πρωτοπαλικάρό του τον Δημήτρη Θάνο από τη Μίνθη.

**Δημήτρης Πρίγγουρης
π. Δ/ντής Δημοσίας Βιβλιοθήκης Ανδρίτσαινας
Επίτιμος Πρόεδρος του Συνδέσμου Ιστορικών Συγγραφέων**

Άγιος Νικόλαος Μίνθης

Συνέχεια από τη σελ. 3

σήνιοι κήρυξαν την επανάσταση στην Καλαμάτα. Δύο ημέρες αργότερα ξεσηκώθηκαν και οι κάτοικοι της επαρχίας Ολυμπίας.

Πήραν μέρος όλοι οι καπεταναίοι της περιοχής και αποφασίστηκε άλλοι να κινηθούν εναντίον των Τούρκων του Φαναρίου (Ολυμπίας) και άλλοι κατά των Τούρκων της Αρκαδίας (Κυπαρισσίας).

Οι Τούρκοι των χωριών της Μούνδριζας, Ζάχα και Ζούρτσας, θορυβηθέντες συγκεντρώθηκαν στις 24 Μαρτίου στο Φανάρι και συνεσκέπτονταν περί του πρακτέου.

Ο νέος ναός του Αγίου Νικολάου που ανηγέρθη το 1977

Οι Ολύμπιοι με στρατήγημα τους οδήγησαν σε φονική ενέδρα στο στενό του Αγίου Θανάση (τοποθεσία πριν την Καρύταινα) και τους ανάγκασαν να στρατοπεδεύσουν εκεί στις 26 και 27 Μαρτίου 1821.

Όπως λέει και ένα δημοτικό τραγούδι «Όλη η Τουρκία του Φαναρίου, όλη η Τουρκία της Ζούρτσας

Τη νύχτα, τα μεσάνυχτα κινήσαν απ' το Φανάρι

Περάσαν την Ανδρι-

τσαίνα, στην Τρίπολη να πάνε».

Στο στενό του Αγίου Θανάση έφθασε ειδοποιημένος ο Κολοκοτρώνης και τους έφραξε το δρόμο.

Στις 28 του Μάρτη τους καταπόντισαν στα θολωμένα νερά του Αλφειού στο στενωπό πόρο του «Χαλούλαγα». Οι απώλειες απ' την πλευρά των Τούρκων εγγίζον τα 1.000 άτομα, σκοτωμένους, πνιγμένους και λαβωμένους.

Αυτή ήταν η πρώτη μάχη του αγώνα η οποία αναπτέρωσε το ηθικό των Ελλήνων, τους έδωσε φτερά και δύναμη για τη συνέχιση του αγώνα.

Σε αυτή τη μάχη έλαβαν μέρος αρκετοί Ολύμπιοι και είχαμε και τα πρώτα θύματα του αγώνα. Πρώτοι νεκροί ο Κυριάκος Στουγιόπουλος από το χωριό Κουμουθέκρα και ο σημαιοφόρος Λυμπερής Δημακόπουλος απ' τη Φιγαλία (Παύλιτσα).

Δυστυχώς η ιστορία δεν κατέγραψε τα ονόματά τους. Στο κατώφλι του 20ου αιώνα Ολύμπιοι ιστορικοί ερευνητές τα έφεραν στο φως.

3. Επιδρομές του Ιμπραήμ

Όπως είναι γνωστό από την ιστορία ο Ιμπραήμ δύο φορές επέδραμε στην περιοχή της επαρχίας Ολυμπίας.

Και τις δύο φορές προξένησε σοβαρές ζημιές, έκαψε και λεηλάτησε. Έκαψε μάλιστα και το μύλο του χωριού. Ο κόσμος για να γλυτώσει κρύφτηκε στα δάση..

Η πρώτη επιδρομή έγινε τον Οκτώβριο του 1825 και η δεύτερη στις αρχές Μαΐου 1826.

Από έγγραφο που διασώζεται προκύπτει ότι στις 7 και 8 Οκτωβρίου ο Ιμπραήμ βρισκόταν στα χωριά της περιοχής και ανέβηκε κατά το βουνό της Σμέρνας. Στην Αλβένα και στη Ζούρτσα αποκρούστηκε.

Από τα γραφόμενα του συμπατριώτη σας πιστεύω ότι αναφέρεται στη δεύτερη επιδρομή (Μαΐος 1826).

4. Αναφορά στον ανεγειρόμενο (τότε) ναό Αγίου Νικολάου της Άλβενας

Λίγα χρόνια μετά την αποτίναξη του Τουρκικού ζυγού οι κάτοικοι της Άλβενας αποφάσισαν να κτίσουν τον πολιούχο του χωριού τους, τον Άγιο Νικόλαο.

Τον έχτισαν στο κέντρο του χωριού, στη θέση αλώνι εκεί που μάζευαν τα γεννήματα για να δώσουν τους φόρους στον Τούρκο κατακτητή.

Τον έχτισαν με εισφορές σε είδος και χρήμα όπως μαρτυρεί και το σχετικό συμφωνητικό που φέρει ημερομηνία 11 Φεβρουαρίου 1832 και παραθέτω στη συνέχεια.

1832 Φεβρουαρίου 11 Άλβενας

Δια του παρόντος συμφωνητικού τούτου γράμματος το οποίον θέλει έχει την ισχύν και δύναμιν ως να ήταν γενόμενον εις δημόσιον μνήμονα [1] δηλούμεν και συνομολογούμεν όλοι οι κάτοικοι μετά των μαστόρων Φώτη Γιαννακοπούλου και Σπήλιου Αναζηροπούλου και μετά των συναπαδόντων δια να οικοδομήσουν τον Άγιον Νικόλαον εις το αλώνι την αναγκαιούσαν ημών εκκλησίαν κατά των ακολούθων άρθρων.

A.-Η εκκλησία θα οικοδομηθή σε ύψος μήκος πλάτος βάθος εν ενί λόγω ταύτη παρομοία καθ'όλα με την εν Ψάρι[2] εκκλησία. Το ασβέστι των μαστόρων.

B.-Οφείλομεν ημείς δια την πληρωμήν των μαστόρων να τους δώσωμεν γρόσια (5.150) πέντε χιλιάδες εκατόν πενήκοντα.

Γ.-Οφείλομεν δια ζωοτροφίας να τους δώσωμεν γέννημα οκά μια καθ'έκαστος κάτοικος. Κρασί μπότσαις [3] τριακόσιαις, βούτυρο οκάδες (30) λάδι οκάδες (10) τυρί οκάδες (200) σφαχτά (30): μεγάλα 20 μικρά 10. Φασόλια οκάδες 40.

Δ.-Οφείλουσιν οι μαστόροι να έρθωσι περί της οικοδομής και να αρχίσουν εις τας 15 Απριλίου του διατρέχοντος έτους. Το ασβέστι θα το μετακομίζουμε εμείς τα δε λοιπά των μαστόρων. Οφείλωσι οι κάτοικοι μετά των μαστόρων να φέρουσι τα ημίση ποριά. [4]

Το όρος Μίνθη

Ταύτα πάντα εκ συμφώνου μετά των ρηθέντων μαστόρων εσυμφωνήσαμεν και συνομολογήσαμε άνευ λόγων προφάσεων και αντιλογιών και δια την ασφάλειαν του αληθούς υπογραφόμεθα.

Αδάμης ιερέυς Παπαδάμης
Αναγνώστης Διαμαντόπουλος (ή Τζαμαλούκας)
Φώτης Γιαννακόπουλος
Κωνσταντής Σταθόπουλος
Βασίλειος Μουσαμάς
Ιωάννης Δρίβαλος
Αναγνώστης Σαμπρής

Υποσημειώσεις:

[1] Μνήμονες κατά την εποχή εκείνη ονομάζονταν οι συμβολαιογράφοι

[2] Χωριό της επαρχίας Τριφυλίας (σήμερα Ανω Ψάρι, ερειπωμένο) ο δε ναός στον οποίον παραπέμπει το συμφωνητικό αυτό είναι αφιερωμένος στον Άγιο Δημήτριο ο οποίος σώζεται και σήμερα

[3] Μονάδα μέτρησης υγρών της εποχής εκείνης που ζύγιζε 2,5 οκάδες

[4] Είδος κονιάματος σαν τσιμέντο.

Η ολοκλήρωση του έργου έγινε σε τρία χρόνια και το 1835 έγιναν τα εγκαίνια από τον επίσκοπο Τριφυλίας.

Κατάλογος δωρητών ή δανειστών για το έργο του ναού δεν διασώθηκε και έτσι δεν μπορούμε να επιβεβαιώσουμε τα γραφόμενα από τον αιείμνηστο συμπατριώτη σας περί της συμβολής των προγόνων του στην οικονομική ενίσχυση του έργου.

Από συμφωνητικό που διασώθηκε και φέρει ημερομηνία 29 Ιουνίου 1832 προκύπτει ότι για να πληρώσουν οι κάτοικοι της Άλβενας τους μαστόρους βρέθηκαν στην ανάγκη να πωλήσουν χωράφια της εκκλησίας.

Έτσι πώλησαν στον Δημήτρη Τσουνή αντί 420 γροσίων χωράφια στις τοποθεσίες της Άλβενας «Μήλως το λαγκάδι» και «Κουνουπιά».

Κλείνοντας το σημείωμα αυτό θεωρώ ότι το αρχείο του αιείμνηστου συμπατριώτη σας περιλαμβάνει χρήσιμα ιστορικά στοιχεία για το χωριό σας και θα πρέπει ο Σύλλογός σας να αξιοποιήσει το υλικό αυτό, να το εμπλουτίσει με νεότερα στοιχεία ώστε να ενημερωθούν και οι νεότερες γενιές, να μάθουν για τον τόπο καταγωγής των γονέων και των προγόνων τους, να τον αγαπήσουν και να νιώσουν περήφανοι για αυτόν.

15/11/2015
Αγαθοκλής Παναγούλιας
από τη γειτονική Μίνθη

«Ο Δρόμος της Ελπίδας»

Συνέχεια από τη σελ. 1

Με την επικοινωνία της αρχικής σύλληψης, γονιμοποιήθηκε το έδαφος για αλλαγή της αρχικής ιδέας, από εκδήλωση επιμνημόσυνη σε εκδήλωση αισιοδοξίας, ανάδειξης του τόπου και

συμμετοχή από ευρύτερο πλαίσιο, θα προσφέρει ευκαιρία για ανάδειξη τοπικών προϊόντων και θα υπογραμμίσει τον αγώνα για αναγέννηση του τόπου, χωρίς να χάνει την επαφή με την αιτία ανάμνησης, την πυρκαγιά του 2007, αφού θα ακολουθεί τον άξονα

Φωτο: Διονύσης Κοκκαλιάρης

Ο Αλέξανδρος Καμπουρόπουλος έμπειρος και αναγνωρισμένος αθλητής ανωμάλου δρόμου πριν τον Αρχαίο Ναό της Αρτέμιδας.

προοπτικής, πάντα με επίκεντρο την φωτιά και τα θύματά μας. Ένας αγώνας βουνού που θα ξεκινάει από την Μάκιστο, θα φτάνει στο Παλιοχώρι Χρυσοχωρίου από όπου ξεκίνησε η φωτιά, θα διατρέχει τον Λαπίθα φτάνοντας στην Σμέρνα και κατηφορίζοντας θα περνάει από την Αρτέμιδα

της, την αρχή και το αποκορύφωμα της τραγωδίας που προξένησε. Ο χρόνος που προσφέρεται για μια τέτοια εκδήλωση προσδιορίζεται στις αρχές Οκτώβρη και η ονομασία θα είναι «Ο δρόμος της Ελπίδας» δίνοντας τον τόνο για την πορεία αναγέννησης και

Φωτο: Διονύσης Κοκκαλιάρης

Ο τεχνικός μας σύμβουλος Αλέξανδρος Καμπουρόπουλος με τον Πρόεδρο και τον Γεν. Γραμματέα του Συλλόγου ενώ «περπατούν» «Το δρόμο της Ελπίδας» στη θέση «Ψηλά Δένδρα».

και το σημείο της απώλειας των συμπατριωτών μας, καταλήγοντας πάλι στην Μάκιστο. Μέσα κυρίως από δασικούς δρόμους και μονοπάτια.

Μία διαδρομή που υπογραμμίζει την αναγέννηση του δάσους, μετά την φωτιά, περνώντας μέσα από αυτό, προσφέρει επαφή με τις ομορφιές του βουνού με την θέα προς την ιερή κοιλάδα της Ολυμπίας και τον Κυπαρισιακό κόλπο και αναδεικνύει την πολιτιστική κληρονομιά του τόπου μας αφού αγκαλιάζει μνημεία και τοπίο όπως τα παλιά Χάνια, το Αρχαίο Κάστρο με το Θέατρο και τον Ναό της Αρτέμιδας. Επίσης θα προσελκύσει

ελπίδας για τον τόπο μετά την καταστροφή, το οποίο θέλουμε να είναι το βασικό μήνυμα.

Ανακοινώνουμε την πρόθεσή μας να πραγματοποιήσουμε τον «Δρόμο της Ελπίδας», για τον οποίο παρόλες τις πολλές επιπλέον δυσκολίες σε σχέση με την αρχική ιδέα έχουμε κάνει αρκετή προεργασία, για τον οποίο ζητάμε την έμπρακτη ανταπόκριση και βοήθειά σας, είτε σε οικονομική ενίσχυση, είτε σε εθελοντική προσφορά εργασίας, αλλά κυρίως με την συμμετοχή σας.

Το Δ.Σ.
του Συλλόγου Μάκιστου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

1 ΠΡΟΣ 3 ΝΑ ΤΟ...ΑΦΗΣΩ;;;

Στο σημερινό άρθρο της οικονομικής στήλης της εφημερίδας μας θα αφήσουμε πίσω για λίγο τα τραπεζικά νέα και τις συμβουλές και θα ασχοληθούμε με ένα κομμάτι της οικονομικής ζωής της χώρας μας το οποίο καθημερινά και συνεχόμενα παρακάμζει και φθίνει. Και ενώ θα έπρεπε να είναι προτεραιότητα στο καλεντάρι της κάθε κυβέρνησης, και ενώ είναι ξεκάθαρο ότι αποτελεί, αποτελεί και θα αποτελεί την απαρχή της ανάπτυξης της οικονομίας κάθε κράτους, στη χώρα μας κ μόνο η αναφορά της σαν έννοια έχει καταντήσει γραφικότητα. Φυσικά και αναφερόμαστε στην **επιχειρηματικότητα**. Τα τελευταία χρόνια κάθε προσπάθεια μεγάλης ή μικρής επιχείρησης για επενδύσεις στην Ελλάδα, με μικρές εξαιρέσεις, έχει πέσει στο κενό. Κάθε χρόνο οι μεγαλόπνοες υποσχέσεις για στήριξη των επιχειρήσεων στη χώρα μας διαφεύδονται πανηγυρικά από πράξεις και νομοθετήματα των ιδίων παραγόντων της πολιτικής ζωής που τις έχουν εξαγγείλει.

Έτσι και για το 2016, και εν' όψει των νέων προγραμμάτων ΕΣΠΑ και λοιπών Ευρωπαϊκών επιδοτήσεων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που αφορούν τη χώρα μας, τα πρώτα στοιχεία είναι απογοητευτικά. Σύμφωνα με στοιχεία του ΓΕΜΗ (Γενικού Εμπορικού Μητρώου) τις πρώτες 15 ημέρες του 2016 οι διαγραφές επιχειρήσεων ήταν υπερτριπλάσιες από τις συστάσεις. Συγκεκριμένα 1.690 ήταν οι επιχειρήσεις που διαγράφηκαν έναντι μόλις 653 οι οποίες συστάθηκαν. Αξίζει να αναφέρουμε πως για το 2015 οι συστάσεις ήταν περισσότερες από τις διαγραφές, και συγκεκριμένα 29.650 έναντι 25.977. Στα παραπάνω, αν μη τι άλλο, απαισιόδοξα στοιχεία, έρχεται να προστεθεί και το γεγονός ότι σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, 2 στους 10 ιδιοκτήτες επιχειρήσεων σκέφτονται αρκετά σοβαρά και άμεσα να μετακομίσουν μέρος ή ακόμα και το σύνολο της επιχειρήσής τους στο εξωτερικό, ενώ σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχει-

ρηματικότητας, 60.000 περίπου ελληνικές επιχειρήσεις έχουν μεταφέρει την έδρα τους στη Βουλγαρία ενώ περί τις 10.000 στη Κύπρο. Σε όλα τα παραπάνω εάν προσθέσει κανείς τις συνεχόμενες και χωρίς τέλος αποχωρήσεις μεγάλων πολυεθνικών εταιριών από τη χώρα μας αλλά και την απροθυμία ξένων επενδυτών να δουν έστω και εναλλακτικά την Ελλάδα σαν δίοδο επέκτασης των δραστηριοτήτων τους, τότε καταλαβαίνει κανείς πως τα μηνύματα για το μέλλον του «επιχειρήν» στη χώρα μας είναι μάλλον απογοητευτικά.

Για να γίνει περισσότερο κατανοητό το πώς αντιμετωπίζουν οι ξένοι τη πιθανότητα επέκτασης των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεών τους στη χώρα μας, θα αναφερθώ σε συζήτηση που είχα προ ημερών με Έλληνα μάνατζερ μεγάλης ξένης βιομηχανίας ζάχαρης, ο οποίος ετοίμασε με την ομάδα του ένα επιχειρηματικό σχέδιο, με σκοπό να πείσουν το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας να δώσει τη συγκατάθεσή του για να ανοιχθεί μεγάλη μονάδα επεξεργασίας ζάχαρης στη χώρα μας. Και ενώ το κόστος της επένδυσης ήταν αρκετά χαμηλό, ζητήθηκε να τους δωθεί πρόβλεψη για τη φορολογική επιβάρυνση της επένδυσης με ορίζοντα δετίας και εκτίμηση για το κατά πόσο αυτή η επιβάρυνση θα ήταν σταθερή. Φυσικά όπως γίνεται κατανοητό δεν ήταν δυνατόν να δωθούν τέτοιες εκτιμήσεις και έτσι το σχέδιο επένδυσης στη χώρα μας απορρίφθηκε χωρίς δεύτερη σκέψη.

Κυρίες και Κύριοι αν δε γίνει κατανοητό **από όλους** τους παράγοντες της πολιτικής και οικονομικής ζωής του τόπου μας, ότι η ανάπτυξη θα έρθει μόνο από την ιδιωτική πρωτοβουλία και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, και δε γίνει πραγματική επανεκκίνηση της οικονομίας, όχι στα λόγια, αλλά στις πράξεις, τότε αυτή η λέξη θα συνεχίσει να παραμένει απλά μια... **γραφικότητα** και οι άνθρωποι οι οποίοι θα μιλούν για αυτή, θα συνεχίσουν να χαρακτηρίζονται απλά... **γραφικοί**.

ΔΕΛΕΓΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Συνέχεια από τη σελ. 1

μασία. Από την ακρόπολη της Πλατιάνας υπήρχε η δυνατότητα ελέγχου του δρόμου που οδηγούσε από την Πισάτιδα προς τη Μεγαλόπολη και την υπόλοιπη Αρκαδία. Η θέα προς όλα τα σημεία του ορίζοντα είναι καταπληκτική. Από εδώ φαίνονται, το Αρκαδικό Λύκαιον, τα βουνά της Γορτυνίας, ο Χελμός, τα βουνά των Καλαβρύτων, ολόκληρη η Ηλεία, καθώς και τα βουνά της Ζακύνθου και της Κεφαλλονιάς.

Η Τριφυλία εξαιτίας της στρατηγικής θέσης της αποτέλεσε συχνά το επίκεντρο συγκρούσεων μεταξύ Ηλείων, Μεσσηνίων και Αρκάδων. Αδιάφευστοι μάρτυρες των συνεχών εχθροπραξιών της Ήλιδας και των Τριφυλιακών πόλεων αποτελεί ο μεγάλος αριθμός οχυρωμένων ακροπόλεων, όπως η Πλατιάνα. Σημαντικές πόλεις της Τριφυλίας ήταν: το Σαμκόν, το Λέπρεον, τα Ύπανα ή Τυπανέαι, η Πύλος, η Αίπυς, ο Βώλακας, ο Σκιλλούς και η Φρίξα. Η ταύτιση της θέσης με αρχαία πόλη δεν είναι ακόμη απολύτως ασφαλής, μελλοντικές ωστόσο έρευνες και ευρήμα-

Στο πάνελ από αριστερά οι αρχιτέκτονες κ. Μ. Μαγνήσαλη και ο κ. Θεμ. Μπιλής, ο Πρόεδρος του Διαζώματος Σταύρος Μπένος, η Έφορος Αρχαιοτήτων Ηλείας κ. Ερωφίλη-Ίρις Κόλλια και η Αρχαιολόγος κ. Ζαχαρούλα Λεβεντούρη

τα μπορούν να συνδράμουν προς την κατεύθυνση αυτή. Πάντως, για την ταύτιση έχουν προταθεί οι πόλεις της αρχαίας Τριφυλίας Αίπυ (η Αίπυς) ή Τυπανέαι (τα Τυπανέαι).

Η πόλη Αίπυ, οι κάτοικοι της οποίας είχαν συμμετάσχει στον Τρωικό πόλεμο, μνημονεύεται από τον Όμηρο (Ομήρου Ιλιάς Β 592), ο οποίος μάλιστα την ονομάζει εύκτιστον (καλόχτιστη). Την ονομασία της την πήρε από την οχυρή θέση όπου ήταν χτισμένη, αφού στην αρχαία ελληνική «αίπυς» σημαίνει απόκρημνος. Ο Ηρόδοτος την θεωρεί ως μια από τις έξι πόλεις που οι Μινύες έχτισαν στη Μεσσηνία (Ηροδ. 4,148). Ο Ξενοφών την τοποθετεί μεταξύ Ηραίας και Μακίστου (Ελλην. 3.2,30). Ο Πολύβιος, στο βιβλίο του Ιστορίας Δ', όπου αναφέρεται στην εισβολή του Μακεδόνα βασιλιά Φιλίππου Ε' στην περιοχή της Τριφυλίας κατά τη διάρκεια του δεύτερου Συμμαχικού πολέμου (220-217 π.Χ.), την αναφέρει ως Τυπανέαι ή Ύπανα. Η πόλη, ίσως να είχε εγκαταλειφθεί κατά τον 2ο αι. μ.Χ., καθώς δεν μνημονεύεται από τον περιηγητή Παυσανία.

Η οχυρωμένη, ελλειπτική και μακρόστενη πόλη, λόγω της γεωμορφολογίας του όρους με τις έντονες κλίσεις, έχει μέγιστο μήκος 700μ και πλάτος 100μ. και περιβάλλεται από τείχη, που σώζονται σε καλή κατάσταση και σε ορισμένα σημεία φθάνουν σε ύψος τα 5μ. Διαθέτει τρεις μεγάλες πύλες στα ΒΔ, ΝΔ και Α, όπου βρίσκεται η κύρια πύλη, καθώς και αρκετούς αμυντικούς πύργους, κυρίως ορθογώνιας αλλά και τραπεζοειδούς κάτοψης. Τα τείχη που περιβάλλουν την πόλη έχουν κτισθεί από ασβεστολιθικούς λιθόπλινθους ακολουθώντας το πολυγωνικό σύστημα τοιχοδομίας και χρονολογούνται στην κλασική και ελληνιστική εποχή. Η πόλη διακρίνεται σε τρία τμήματα: την άνω πόλη, την κάτω πόλη και το τμήμα της πόλης στη βόρεια κλιτύ του λόφου. Η άνω πόλη εκτείνεται στην κορυφή του λόφου και είναι οργανωμένη σε οκτώ συνολικά βαθμιδωτά άνδρα που έχουν κλίση από τα δυτικά προς τα ανατολικά και ορίζονται ενίοτε από αναλημματικούς τοίχους. Η κάτω πόλη

εκτείνονταν στα νότια πρηνή της ακροπόλεως και προστατευόταν επίσης με τείχος. Τέλος, το τμήμα της πόλεως που αναπτύσσεται στο άνω μέρος της βόρειας κλιτύς του λόφου περιβαλλόταν επίσης από τείχη.

Η Έφορος κ. Ερωφίλη-Ίρις Κόλλια στο θήμα

Τα τέσσερα πρώτα άνδρα (I-IV) της άνω πόλεως, που βρίσκονται στα ανατολικά, θα πρέπει να καταλαμβάνονταν από ιδιωτικές οικίες και δημόσια κτήρια. Πρόσφατες ανασκαφικές έρευνες στα άνδρα III-IV αποκάλυψαν μεγάλο ορθογώνιο κτήριο με πέντε χώρους, διμερές κτήριο με υπαίθρια αυλή και εργαστηριακή ενδεχομένως χρήση, καθώς και μικρό μονόχωρο κτήριο με μήκος πλευράς 3,40μ., περιβαλλόμενο με κίονες, που παραπέμπει στο αντίστοιχο περίστυλο οικοδόμημα που έχει αποκαλυφθεί στην Αλίφειρα και έχει ταυτιστεί με Ξενώνα ή κατοικία ιερών. Επίσης, πλησίον ενός από τα δημόσια οικοδομήματα, αποκαλύφθηκε μεγάλη στέρνα νερού, βάθους 4,20μ που απολήγει σε κυκλικό στόμιο με διάμετρο 1μ. Όλα τα παραπάνω χρονολογούνται στην ύστερη κλασική-ελληνιστική εποχή. Στο πέμπτο άνδρα (V) θα πρέπει να βρισκόταν η αγορά της αρχαίας πόλης, η οποία είναι τοποθετημένη σε ένα επιμελώς ισοπεδωμένο τμήμα με μεγάλη δεξαμενή λαξευμένη στο φυσικό ασβεστολιθικό βράχο. Στο έκτο άνδρα (VI) βρίσκεται το μικρό θέατρο, από το οποίο σώζεται η ορχήστρα, τμήμα της σκηνής και το κοίλο, μνημείο με ιδιαίτερη σημασία καθώς αποτελεί το δεύτερο σωζόμενο θέατρο στην Ηλεία, μαζί με αυτό της αρχαίας Ήλιδας. Το έβδομο άνδρα (VII) που είναι και το υψηλότερο,

Αποψη της κατάμαστης αίθουσας "Δημ. Μητρόπουλος"

καταλαμβάνεται από την κατεξοχήν ακρόπολη που έχει αυτόνομη οχύρωση και περιλαμβάνει εγκαταστάσεις ύδρευσης (δεξαμενή, φρέαρ). Τέλος, το όγδοο άνδρα (VIII), που βρίσκεται στο δυτικό άκρο του λόφου, δεν σώζει οικοδομικά λείψανα. Στους νοτιανατολικούς και νοτιοδυτικούς πρόποδες της ακροπόλεως αποκαλύφθηκαν μνημειακοί, ναόσχημοι τάφοι ελληνιστικής εποχής πλούσια κτερισμένοι. Η περίοδος ακμής της πόλεως ήταν η ύστερη κλασική και η ελληνιστική εποχή αλλά κατοικείται και στη ρωμαϊκή εποχή.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ

Α. Τη δεκαετία του 1950, είχε εκπονηθεί από τον Ε. Meyer τοπογράφηση της ακρόπολης με τα ορατά οικοδομικά λείψανα.

Β. Στο πλαίσιο ανάδειξης των ακροπόλεων στην περιοχή της Ηλείας, πραγματοποιήθηκε ένα διετές

πρόγραμμα τα έτη 2002-2004, υπό την εποπτεία της επίτιμης Εφόρου Δρ. Ξένης Αραπογιάννη. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος έγιναν εκτεταμένοι καθαρισμοί των αρχαίων τειχών, που σε πολλά σημεία ήταν εξαιρετικά απόκρημνα και δύσβατα, ενώ αποψιλώθηκε και το εσωτερικό της οχύρωσης. Πραγματοποιήθηκε μεθοδικός καθαρισμός του θεάτρου και ανασκαφικές εργασίες, ανασκαφικές εργασίες πραγματοποιήθηκαν και στα άνδρα III-IV όπου και αποκαλύφθηκαν τα δημόσια κτήρια που προαναφέρθηκαν. Επίσης, έγιναν εργασίες για την ανάδειξη του χώρου με τη δημιουργία διαδρομών και την τοποθέτηση πληροφοριακών πινακίδων και πινακίδων κατεύθυνσης των επισκεπτών.

Γ. Στη διάρκεια του πενταετούς προγράμματος με τίτλο «Μελέτη των αρχαίων Τριφυλιακών Πόλεων 2006-2011», που πραγματοποιήθηκε από το Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο, σε συνεργασία με την Εφορεία μας στην περιοχή της Τριφυλίας, πραγματοποιήθηκε επιφανειακή γεωφυσική έρευνα και τοπογραφική αποτύπωση της ακρόπολης.

Δ. Το 2014, με τον τίτλο «Ανασκαφική έρευνα, τοπογραφική και αρχιτεκτονική αποτύπωση του αρχαίου θεάτρου της Πλατιάνας», υλοποιήθηκε ομώνυμο έργο από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος - Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας, η οποία και το χρηματοδότησε, την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηλείας, η οποία προσέλαβε το προ-

Ο Αρχιτέκτονας κ. Θεμιστοκλής Μπιλής παρουσιάζει την μελέτη του θεάτρου

σωπικό και είχε την όλη εποπτεία, με προϊσταμένη τότε την Επίτιμη Έφορο Γεωργία Χατζή και τον Μη Κερδοσκοπικό Οργανισμό «ΔΙΑΖΩΜΑ», που συνδράμει και υποστηρίζει το έργο ανάδειξης των αρχαίων ελληνικών θεάτρων ανά την επικράτεια. Οι εργασίες αποσκοπούσαν στην αποσαφήνιση των οικοδομικών καταλοίπων του άρχισαν τον Μάιο του 2014 και ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αυτής της περιόδου έγινε η αποτύπωση του κοίλου, της ορχήστρας και της σκηνής του θεάτρου. Οι εργασίες αυτές συμπληρώθηκαν με σχεδιαστικές τομές σε όλα τα βασικά σημεία του θεατρικού οικοδομήματος και με αποτυπώσεις (κατόψεις, όψεις, τομές) αρχιτεκτονικών μελών. Τέλος, πραγματοποιήθηκαν δοκιμαστικές τομές σε επιλεγμένα σημεία του σκηνικού χώρου, της ορχήστρας και του κοίλου, με στόχο τη συγκέντρωση συμπληρωματικών στοιχείων χρονολόγησης. Μέσω των εργασιών αυτών έγινε σαφής η μορφή και ο τρόπος κατασκευής του μνημείου και έγινε κατανοητή η σχέση του μνημείου με το τείχος της ακροπόλεως. Στο πλαίσιο του όλου έργου πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες μελέτες: τοπογράφηση του χώρου, αρχιτεκτονική αποτύπωση του θεάτρου, στατική μελέτη και μελέτη αποκαταστάσεως του μνημείου.

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΗΣ ΠΛΑΤΙΑΝΑΣ

Το θέατρο της Πλατιάνας βρίσκεται στο έκτο άνδρα (VI) της ακροπόλεως, πολύ κοντά στην αγορά της. Πρόκειται για μικρό θέατρο, κατασκευασμένο από αδρόδουλεμένους λιθόπλινθους ντόπιοι ασβεστολίθου. Η αρχιτεκτονική του προσαρμόστηκε στον περιορισμένο χώρο της ακροπόλεως. Το θέατρο βρίσκεται σε επαφή με τη βόρεια πλευρά της οχύρωσης. Πρόκειται για ένα αξιόλογο μνημείο, τόσο λόγω της

Συνέχεια στη σελ. 7

ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Η ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Συνέχεια από τη σελ. 6

μοναδικής θέας που προσφέρει προς όλα τα σημεία του ορίζοντα (σε ολόκληρη η Ηλεία και ως τη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά, το Αρκαδικό Λύκειον, τα βουνά της Γορτυνίας, τον Χελμό και τα βουνά των Καλαβρύτων, όπως προαναφέρθηκε), όσο και λόγω μιας σημαντικής κατασκευαστικής ιδιαιτερότητας που παρουσιάζει. Συγκεκριμένα, το προσκήνιο του έχει δια-

Η Αρχιτέκτονας και μελετήτρια του θεάτρου κ. Μαρία Μαγνήσαλη παρουσιάζει το έργο της

ταχθεί μπροστά και σε επαφή με το τείχος, το κοίλο βλέπει προς τα βόρεια, ενώ τη λειτουργικότητα της σκηνής του θεάτρου προφανώς συμπληρώνει ο πύργος που βρίσκεται στο κέντρο της σκηνής και σε επαφή με αυτή, καθώς και οι εκατέρωθεν πτέρυγες του τείχους. Από τον πύργο αυτό και από τον υπόγειο-ισόγειο χώρο του προσκήνιου, ήταν δυνατή η έξοδος από το τείχος μέσω μικρής πυλίδας που βρίσκεται στη βόρεια πλευρά του. (Παρουσιάζει ομοιότητα με το αρχαίο θέατρο της Πλευρώνας).

Το κοίλο είναι διαμορφωμένο σε τεχνητό πρανές και έχει ημικυκλικό σχήμα. Η καμπυλότητά του ακολουθεί την καμπυλότητα της ορχήστρας. Οι απολήξεις του κοίλου ανατολικά και δυτικά συμπληρώνονται με αναλημματικούς τοίχους, με έντονα άνισα μήκη. Χωρίζεται ακτινωτά από τρεις κλίμακες, ενώ δεν υπάρ-

Το θέατρο στην αρχαία εποχή

χει διάζωμα και η διάμετρος του ανέρχεται 34,5μ. Η κατάσταση διατήρησης των εδωλίων είναι κακή, εξαιτίας της διαρπαγής του υλικού. Από τα δομικά κατάλοιπα υπολογίζεται ότι πρέπει να διέθετε πάνω από δέκα έως δώδεκα σειρές εδωλίων. Σχετικά καλύτερα διασώθηκε η δομή του κοίλου στη δυτική κερκίδα. Τα εδώλια αποτελούνταν από μια ή δυο στρώσεις λίθων. Από τις προεδρείες διατηρείται ένας θρόνος. Η συνολική χωρητικότητά του υπολογίζεται σε 850 θεατές περίπου. Οι πάροδοι, που ορίζονται από τους αναλημματικούς τοίχους του κοίλου και τους παράλληλους τοίχους προς την εσωτερική παρεία του τείχους, έχουν μήκος 12,10μ και πλάτος και λατύπη. Η εισοδος του χορού. Η ορχήστρα του θεάτρου έχει διάμετρο 11,50μ, και αποτελείται από χώμα και λατύπη. Στην περιφέρεια της ορχήστρας διαμορφώνεται ελαφρά υπερυψωμένη ζώνη, πλάτους 50 εκατ., πιθανώς για να παρεμποδίζεται η κατάκλυση της ορχήστρας από τα όμβρια αφού δεν υπήρχε περιμετρικός αγωγός συγκέντρωσης τους. Το σκηνικό οικοδόμημα που

ακολουθεί τα ελληνιστικά πρότυπα, ήταν διώροφο ορθογώνιο, μακρόστενο κτήριο, στα βόρεια της ορχήστρας απέναντι από το κοίλον και η ποιότητα της κατασκευής του έρχεται σε αντίθεση με την σχετικά

Από δεξιά ο Α-Περιφερειάρχης Ηλείας κ. Γ. Γεωργιόπουλος, η βουλευτής κ. Έφη Σαλτάρη-Γεωργοπούλου ο Δημ. Σύμβουλος Ζαχάρως κ. Χάρης Λαμπρόπουλος, ο Αντιδήμαρχος Ζαχάρως κ. Νίκος Λαμπρόπουλος, ο Πρόεδρος του Διαζώματος κ. Σταύρος Μπένος, ο π. Αντιπεριφερειάρχης κ. Χαράλαμπος Καφύρας, ο Δήμαρχος Ήλιδας κ. Χρήστος Χριστοδουλόπουλος, ο βουλευτής κ. Γιάννης Κουτσούκος, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Μακίστου κ. Φώτης Βλάχος, ο Πρόεδρος τη Κοινότητας Μακίστου και μέλος του Δ.Σ. κ. Νώντας Πόθος και η Ταμίας του Συλλόγου μας κ. Μιχαέλλα Βλάχου

πρόχειρη εικόνα του κοίλου. Κατά τις πρόσφατες ανασκαφικές έρευνες, αποκαλύφθηκε η θεμελίωση του προσκήνιου, καθώς επίσης και κλιμακοστάσιο, που οδηγούσε τον όροφο του οικοδομήματος. Από την ανασκαφική έρευνα τα δείγματα κεραμικής που περισυλλέγησαν περιορίζονται σε όστρακα αγγείων που επιτρέπουν μια γενική χρονολόγηση στην ελληνιστική περίοδο. Από τα θραύσματα αυτά ξεχωρίζουν τα όστρακα ανάγλυφων σκύφων τα οποία χρονολογούνται στο β' μισό του 2ου αι. π.Χ. Η κατασκευή του θεάτρου χρονολογείται σε δύο κύριες φάσεις, χωρίς να λείπουν και οι μεταγενέστερες επεμβάσεις: Το κοίλο χρονολογείται στον 4ο αι. π.Χ., ενώ το σκηνικό οικοδόμημα στον 3ο αι. π.Χ. Η γενική εικόνα διατήρησης του αρχαίου θεάτρου σήμερα δεν είναι καλή, καθώς παρουσιάζει τη μορφή μεγάλου ερειπιώνα.

Πέρα από την παθολογία του μνημείου που οφείλεται τόσο σε φυσικούς όσο και σε ανθρωπογενείς παράγοντες, δυο είναι τα βασικά προβλήματα του. Το πρώτο είναι η συνεχής τάση της φύσης να ανακαταλάβει με την πυκνή βλάστηση τα αποκαλυμμένα από τις ανασκαφές και εκτεθειμένα τμήματά του, προκαλώντας φθορές με το ριζικό σύστημα. Δεύτερον, το υλικό κατασκευής του μνημείου, ο τοπικός ασβεστόλιθος, που διακρίνεται από τις πυκνές ασυνέχειες δομής και τις πολλές προσμειξεις, που με τα χρόνια απολεπίζεται. Έτσι, σε όλη την έκταση του μνημείου παρατηρείται η σταδιακή αποσάθρωση των επιφανειών των λίθων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στόχος του παρόντος προγράμματος ήταν η αποψίλωση και ο ανασκαφικός καθαρισμός του αρχαίου θεάτρου της Πλατιάνας. Οι προτεινόμενες στη μελέτη εργασίες αποκατάστασης έθεσαν αρχικά τις γενικές κατευθύνσεις και τις προδιαγραφές για τις επεμβάσεις και ιεράρχησαν τους στόχους για την αποκατάσταση του μνημείου ως εξής:

Στερέωση - Συντήρηση

Επιδίδεται πρώτα από όλα η διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη της δομικής και στατικής λειτουργίας του αυθεντικού Δομικού Συστήματος, δηλαδή η αποκατάσταση των σωζόμενων δομικών στοιχείων. Όλα τα δομικά-λειτουργικά στοιχεία του θεάτρου λόγω του υλικού κατασκευής χρήζουν άμεσης στερεωτικής και αναστηλωτικής παρέμβασης.

Ανάδειξη

Η ανάδειξη αφορά στην αρχαιολογική, ιστορική, πραγματολογική και αισθητική αξία του μνημείου. Ένα σχέδιο διαχείρισης του διάσπαρτου σήμερα αυθεντικού υλικού περιλαμβάνει μετακινήσεις, διευθετήσεις, επαναφορά και επανένταξη του. Η επανένταξη των διάσπαρτων αρχιτεκτονικών μελών στο μνημείο, μετά από την ταύτιση της αρχικής τους θέσης είναι αυτονόητη. Ακολουθεί η μορφολογική αποκατάσταση του μνημείου με χρήση αυθεντικού υλικού-αρχιτεκτονικών μελών. Στο πλαίσιο της ανάδειξης εντάσσονται και οι διαμορφώσεις που θα διευκολύνουν

την προσέγγιση, τη θέαση και τη μελέτη των στοιχείων του μνημείου. Βασικό στόχο αποτελεί η κατά το δυνατόν επαναλειτουργία των αυθεντικών προσβάσεων του μνημείου, ώστε η βιωματική αντίληψη

του χώρου να συνάδει με την αυθεντική.

Απόδοση στην κοινωνία ως τοπικού αλλά και παγκόσμιου πολιτιστικού-κοινωνικού αγαθού.

Ο χώρος προτείνεται να είναι κατά μέγιστο βαθμό επισκέψιμος κατά τη διάρκεια της επέμβασης και να καταστεί πλήρως επισκέψιμος μετά το πέρας της, πληρώντας όλες τις απαραίτητες προϋποθέσεις σε σχέση με την προσβασιμότητα και την ασφάλεια των επισκεπτών. Η υποδοχή, με πρόβλεψη από τη μελέτη, ήπιων χρήσεων (περίπατος, λειτουργία του αποκατεστημένου θεάτρου ως χώρου θέασης και ακρόασης για μικρό κοινό, κλ.π.) θα επαναπροσδιορίσει τη σχέση του μνημείου και του ευρύτερου αρχαιολογικού χώρου της ακρόπολης με την πόλη και την τοπική κοινωνία, ενώ κάποιες ακόμα παρεμβάσεις μπορούν να προάγουν την ούτως ή άλλως αναμενόμενη λειτουργία του ως τοπόσημου και στοιχείου τοπικής ταυτότητας.

Η πρόταση για την μορφή του θεάτρου μετά την αναστήλωση

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ απευθύνονται σε όλους τους συμμετέχοντες και συμβάλλοντες:

- Στον Πρόεδρο του Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού «ΔΙΑΖΩΜΑ» κ. Σταύρο Μπένο.
- Στην Περιφέρεια Δυτ. Ελλάδος - Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας για την χρηματοδότηση και την συνολική υποστήριξη. Συγκεκριμένα στον πρώην Αντιπεριφερειάρχη κ. Χαράλαμπο Καφύρα, στον νυν Αντιπεριφερειάρχη κ. Γιώργο Γεωργιόπουλο και στον Διευθυντή της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας κ. Μιχαήλ Καλογερόπουλο.
- Στους Περιφερειακούς Συμβούλους κ. Μπουγά και κ. Κ. Μητρόπουλο.
- Στους Πολιτιστικούς Συλλόγους Μακίστου και Χρυσωχωρίου και συγκεκριμένα στους προέδρους κ. Φ. Βλάχο και κ. Π. Η. Κυριακοπούλου
- Στους αρχαιολόγους, στους αρχιτέκτονες - μηχανικούς και στο εργατοτεχνικό προσωπικό που συμμετείχαν στην έρευνα.

Ερωφίλη-Ίρις Κόλλια
Έφορος Αρχαιοτήτων Ηλείας

Μικρά αλλά σημαντικά

Παρουσίαση του «πριν και του μετά» της φωτιάς 2007

Στις **19 Μαρτίου 2016**, στον Πύργο και ώρα **11.30**, θα πραγματοποιηθεί μια έκθεση φωτογραφίας για το «πριν και το μετά» της φωτιάς του 2007, στην αίθουσα του **Διοικητηρίου της Π.Ε. Ηλείας**.

Από τη συνάντηση της κ. Αλεξίας Γκανά, συνεργάτιδα του Γεν. Γραμματέα ΠΕ.Δ.Ι.Ν. κ. Παναγιωτόπουλου, της Διευθύντριας του ΤΑΠ κ. Πηνελόπης Μωυσιάδου και του Προέδρου του Συλλόγου μας κ. Φώτη Βλάχου με τη κ. Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη για την επίσημη πρόσκλησή της στην εκδήλωση.

Τη διοργάνωση έχει αναλάβει η Αποκεντρωμένη Διοίκηση ΠΕ.Δ.Ι.Ν. (Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων), η Περιφέρεια Π.Ε. Ηλείας και το ΤΑΠ. Θα παρουσιαστεί υλικό από πολλά καμμένα κτίσματα της Ηλείας και κυρίως από τα ολοσχερώς κατεστραμμένα χωριά Μάκιστος και Αρτέμιδα. Η διευθύντρια του ΤΑΠ Ηλείας κ. Πηνελόπη Μωυσιάδου μας δήλωσε: «Για μας είναι μια σημαντική στιγμή και αποφασίσαμε να κάνουμε αυτή την έκθεση για να στείλουμε το μήνυμα ότι μετά από κάθε καταστροφή, δεν τελειώνει τίποτα, πάντα υπάρχει ελπίδα. Άλλωστε στην εποχή της κρίσης οι άνθρωποι περνάνε όλοι τις δικές τους δοκιμασίες και γι' αυτό πάντα πρέπει να ελπίζουμε για το καλύτερο.»

Θα παρευρευθούν και θα βραβευθούν η Πρέσβυς Καλής Θελήσεως της UNESCO κ. Μαριάννα Β. Βαρδινογιάννη, ο πρέσβης της Κύπρου κ. Κυριάκος Κενεβέζος, η ιδιοκτήτρια της Folie Folie κ. Κουτσολιούτσου και ο κ. Γιαννόπουλος από το «Χαμόγελο του Παιδιού». Καλούμε όλους τους συμπατριώτες μας να παρακολουθήσουν τη σπουδαία αυτή εκδήλωση.

Γενική Συνέλευση Μακισταίων

Η Τακτική και Απολογιστική Γενική Συνέλευση του Συλλόγου Μακίστου θα πραγματοποιηθεί την **Κυριακή 10 Απριλίου 2016 και ώρα στις 5 το απόγευμα στο ξενοδοχείο Stanley**, (πλατεία Μεταξουργείου), δίπλα ακριβώς στον σταθμό του Μετρό. Το Διοικητικό Συμβούλιο καλεί τα μέλη του Συλλόγου να παραβρεθούν, να ακούσουν τον απολογισμό του Δ.Σ., να ενημερωθούν για σημαντικές εξελίξεις που αναμένουμε σχετικά με τις ενέργειες του Συλλόγου για τα θέματα που μας αφορούν και να ετοιμάσουν τις παρεμβάσεις τους, με συνεισφορά σε νέες ιδέες και εποικοδομητική κριτική.

Διαδίκτυο

Ολοκληρώθηκαν στο χωριό μας τα τεχνικά έργα για την σύνδεση με οπτική ίνα με το διαδίκτυο στο πλαίσιο του προγράμματος Rural. Εκκρεμεί η επιλογή του πάροχου με δημοπρασία για σύνδεση στο διαδίκτυο. Θα σας κρατάμε ενήμερους.

Ελαιόλαδο

Τελείωσε η ελαιουργική περίοδος στην περιοχή μας. Γέμισε το χωριό πατριώτες για το λιομάζωμα και ζωντάνεψαν για λίγο οι πλαγιές. Η παραγωγή αρχίζει να καλύπτει το μισό και πάνω του προ πυρκαγιάς επιπέδου αλλά η απουσία βροχής μέχρι αργά μείωσε την απόδοση για όσους μαζέψαν νωρίς. Αφήνει πικρή γεύση η συνειδητοποίηση ότι το ελαιόλαδό μας φεύγει χύδην για το εξωτερικό. Στο ΔΣ του Συλλόγου συζητήθηκε το θέμα και αποφασίστηκε να προχωρήσουμε σε επαφές ώστε να δημιουργηθεί μια συνεννόηση για καλύτερη αξιοποίηση του «υγρού χρυσού» μας, τουλάχιστον στο πλαίσιο της Μακιστίας Κοιλιάδας.

Η ομιλία της κ. Κυριακοπούλου στο Μέγαρο Μουσικής

Χάρης στο Σωματείο ΔΙΑΖΩΜΑ και τον ιδρυτή και Πρόεδρό του κ. **Σταύρο Μπένο**, στην Αρχαιολογική Υπηρεσία Ηλείας και στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, έγινε πλέον ορατή η αναστήλωση του αρχαίου μας θεάτρου. Είμεθα ευτυχείς και ευγνώμονες στους φορείς αυτούς και προσβλέπουμε στην πραγματοποίηση του ονείρου. Είμεθα δε ευτυχείς και ευγνώμονες και για την σημερινή λαμπρή εκδήλωση στο Μέγαρο Μουσικής που οργάνωσαν μαζί του το **ΔΙΑΖΩΜΑ** και η αρχαιολογική μας Υπηρεσία. Το αρχαίο μας θέατρο, αυτός ο μεγάλος πολιτιστικός θησαυρός της Ηλείας, ο οποίος ερειπωνόταν με τον χρόνο και τις καιρικές συνθήκες, θα αναστηλωθεί, θα αναδειχθεί και θα λειτουργήσει. Θα αποτελέσει, όμως, και διεγέρτη συστηματικού αρχαιολογικού ενδιαφέροντος και αρχαιολογικών εργασιών για την αποκάλυψη των πλουσίων αρχαιοτήτων της περιοχής μας και την κατά το δυνατόν αποκατάστασή τους. Δείγματα οι αρχαίοι τάφοι με την χαριέστατη γυναικεία προτομή που βρέθηκε στο Παληοχώρι Χρυσοχωρίου κάτω από την ακρόπολη, οι τάφοι της πετροπηγάδας Μακίστου και, ακόμη δυτικότερα, ο ναός της Αρτέμιδας λιμνάτιδος και άλλα ευρήματα στην Αρτέμιδα. Η ένταξη των αρχαιοτήτων της περιοχής μας στην «Ολυμπία Πολιτιστική Διαδρομή», δηλαδή στην τουριστική διαδρομή, της οποίας οι δύο αρχές είναι η Αρχαία Ελευσίνα και η περιοχή του αρχαίου θεάτρου μας, θεσμό που καθιέρωσε το **ΔΙΑΖΩΜΑ** τον περασμένο Απρίλιο, θα βοηθήσει στην πρόοδο του τόπου μας, αξιοποιώντας και τα τοπικά προϊόντα, αλλά και κυρίως προβάλλοντάς τον για ενεργότερη ανάπτυξη του και αξιοποίηση των πόρων και των δυνατοτήτων του. Είμεθα ευγνώμονες στον κ. **Μπένο** που καθοδήγησε τους δύο τοπικούς συλλόγους μας, Χρυσοχωριτών και Μακισταίων, για τις δικές μας ενέργειες υιοθεσίας του αρχαίου θεάτρου, στις 27 Μαρτίου 2012, από τις οποίες ορμώμενος προχώρησε στην κινητοποίηση για την επίτευξη της καθοριστικής προόδου μέχρι σήμερα, δηλαδή την πραγματοποίηση της μελέτης αναστηλώσεως του αρχαίου θεάτρου, η οποία αποτελεί προϋπόθεση χρηματοδότησεως της αναστηλώσεως. Η συνέργεια, η οποία αποτελεί σημαία του κ. **Μπένο**, είναι αυτή της οποίας ο τόπος μας και η Ηλεία γενικότερα έχουν αδήρητη ανάγκη για να αναπτύξουν τις μέγιστες δυνατότητές τους.

Τούλα Κυριακοπούλου
Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Χρυσοχωρίου

ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ

ΤΗΝ “ΜΑΚΙΣΤΙΑ”

Αρ. Λογ/σμού 112/296129-62

IBAN: GR2001103460000034676833832

Εθνική Τράπεζα Ελλάδος